

عنوان سخنرانی: بررسی زمینه های مذاکرات بین ایران و آمریکا در موضوع هسته ای

سخنران: دکتر قنبرلو

زمان و مکان: سه شنبه ۱۲ بهمن ۹۵ ساعت ۱۰-۱۲ سالن اندیشه

بسم الله الرحمن الرحيم

در موضوع زمینه های شکل گیری مذاکرات هسته ای بین ایران و آمریکا که طی سالهای اخیر اتفاق افتاده است، سه متغیر قابل بحث است: اول، تحریمهای بین المللی که به انحاء مختلف مستقیم و غیر مستقیم روی موضع ایران تاثیر گذاشته اند و باعث شده اند که ایران با اراده جدی تر و انرژی بیشتری وارد مذاکره با آمریکا شود. دوم تغییر نخبگان سیاسی هم در ایران و هم در آمریکا که باعث شد فضای ملایمی در روابط دو کشور ایجاد شود. و سوم تحولات منطقه ای است که به خیزش جریانهای تکفیری انجامیده و امنیت غرب آسیا را تحت تاثیر قرار داده است.

بستر سیاسی موجود برای مذاکرات ایران و آمریکا، ناظر به مسائل و مشکلات ریشه دار بین ایران و آمریکا می باشد. مطالعات نشان می دهد که فضای تخصمی ایجاد شده در روابط ایران و آمریکا بعد از انقلاب اسلامی ایران، یکنواخت نبوده و بلکه مستمکراً در حالت نوسان بوده است. تخصم موجود مکرراً به سمت تشدید و سپس ملایم شدن تمایل داشته است. مشکلات موجود بین دو کشور از جهتی به رابطه ایران و آمریکا قبل از انقلاب برمی گردد و از جهت دیگر به تحولات در روابط ایران و آمریکا بعد از انقلاب مربوط می شود.

به نظر می رسد متغیر کلیدی که باعث تداوم فضای تخصم شده است، مسئله حمایت آمریکا از اسرائیل می باشد و تا زمانی که این مسئله وجود داشته باشد، تخصم باقی خواهد ماند. اگرچه همین مسئله هم مانع تعاملات موقتی نبوده است. در طول سی - چهل سال اخیر، منافع دو کشور در ابعاد مختلف باعث شده است که بعضاً دو طرف، به سمت همکاری های محدود کشانده شوند.

مذاکرات هسته ای هم در چنین فضایی شکل گرفت. منافع دو کشور آنها را به همکاری بر سر موضوع مشخص هسته ای کشاند که البته گام بزرگی در جهت حل مشکلات موجود دو طرف بود. با این حال، قابل پیش بینی بود که فضای تخصمی مجدداً بازخواهد گشت و دولت آمریکا مسائل دیگری مثل فعالیت های موشکی ایران را به عنوان بهانه تقابل و کشمکش مطرح خواهد کرد.